

РЕШЕНИЕ

№ 23556

гр. София, 11.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав, в
публично заседание на 28.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **3017** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК вр. с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба от И. С. Ш. от [населено място], ЕГН [ЕГН] и съдебен адрес - С., [улица], ет. 4, офис 403-404, чрез адв. Е., срещу Столична дирекция на вътрешните работи, като се претендира обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 3 600 евро, причинени й от отменената като незаконосъобразна Заповед за задържане на лице рег. № 2263з-65 / 23. 01. 2025 г. на полицейски орган при 02 РУ-СВР, както и законната лихва от датата на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на акта - 22. 05. 2025 г. до окончателното и изплащане и разноските по делото.

С молба от 19. 03. 2026 г. ищецът уточнява, че периода на иска е от 23. 01. 2025 г. до 10. 03. 2026 г., както и че размерът на лихвата от датата на отмяна на административния акт - 22. 05. 2025 г. до датата на предявяване на исковата молба 11. 03. 2026 г. е в размер на 341,99 евро.

С писмен отговор от 27. 04. 2026 г., ответникът прави възражения за неоснователност на иска.

В съдебно заседание ищецът чрез процесуалния си представител, поддържа така предявения иск. Претендира разноските по делото. Допълнителни съображения излага в писмени бележки.

Ответникът – Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител оспорва иска. Поддържа доводите изложени в писмения отговор. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на

исковата молба, като размера на обезщетението се определи по справедливост.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 23.01.2025г. след 10,00 часа ищцата - И. С. Ш. посетила магазин „Фантастико“, находящ се в [населено място], [улица], напазарувала около 30 артикула на обща стойност 156,92 лева, за което бил издаден касов бон, като след заплащането се спряла до фотостудиото, за да подреди покупките си, когато към нея се приближил охранител на магазина, който заявил, че ищцата не е заплатила домашната хартия на стойност 2,29 лева. След това ищцата била отведена в склада, където дошли и служители на СОТ. На място ищцата поискала да заплати хартията. Пристигнали служители на 02 РУ-СДВР и ищцата била откарана в районното управление, където ѝ бил извършен обиск.

На 23.01.2025 г. в 11:30 часа, И. Ш. е била задържана със Заповед за задържане на лице № 2263365/23.01.2025 г., издадена от Т. С. Т., заемащ длъжност „командир на отделение“ при 02 РУ – СДВР. Като основание за издаване на заповедта е посочен чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, а именно, че за лицето има данни, че е извършило престъпление по чл. 193, ал.3, във връзка с ал.1 от НК (кражба). Ищцата е била освободена на 23.01.2025 г. в 12:30 часа.

Посочената заповед е отменена като незаконосъобразна с Решение рег. № 1526 от 23.04.2025 г. по адм. наказателно дело № 20251110202818 / 2025 г. на Софийски районен съд, 132 състав, влязло в сила на 22.05.2025г.

В хода на настоящото производство са изслушани показанията на свидетелите Г. В. Ш. и М. И. Д., които съдът кредитира като последователни, конкретни и непротиворечиви.

По делото е разпитан свидетелят Г. В. Ш. – съпруг на ищцата. От показанията му се установява, че съпругата му И. Ш. е била задържана на 23.01.2025г. в магазин „Фантастико“ в[жк]. Свидателят не е бил с нея тогава. Разбрал, че е била задържана, защото тя му се е обадила по телефона. Казва му, че в момента, в който излиза от касата на магазина са я спрели охранителите на магазина и са ѝ казали, че има нетаксувана стока – хартия за печене. Тя се е извинила и е казала, че не знае защо е станало така. Свидателят ѝ е казал да потърси управителя на магазина и ако трябва да заплати стоката в троен размер, след което е затворил телефона за да продължи работа. След десетина минути тя отново се е обадила и го е уведомила, че е извикана полиция. Свидателят е тръгнал към нея. Когато пристига тя вече е изведена от магазина и полицаите са там. Там са били и двама охранители от магазина, които са стояли до ищцата, за да не избяга. Свидателят е казал на полицаите, че за 2 лв. само се разкарват и че това е фалшив сигнал. Те му отговорят, че има обаждане от тел. 112 и са длъжни да я закарат във 02 РУ за разпит. Свидателят предлага лично да я закара, защото в квартала я познават и би било смущаващо за нея да се качи в патрулната кола, но те му отказват и казват, че такъв е редът. Закараха я в районното управление. През това време свидетелят се обажда на адвоката и отива пред 02 РУ, за да го изчака да дойде. Ищцата вече е вътре. Същият знае, че е давала показания и са я обискирали. Връчили са ѝ предупреждение, което да разпише за спазване на законите в България. Свидателят и адвокатът не са били допуснати до нея докато тя е вътре. Държаха я около един час. Докато са били пред магазин „Фантастико“ по време на случката свидетелят е видял познати хора от квартала. Стояли са отстрани и са гледали. След тази случка ищцата не ходи сама до голям магазин. Ходи само съпруга си. Спряла е да шофира кола. Получила е „паник атаки“. Нощно време бълнува. Отключила е „диабет“. Кръвното ѝ налягане се вдига. Същата според думите на свидетеля е ходила при личния лекар и той ѝ е изписал успокоителни хапчета.

По делото е разпитан и свидетелят М. И. Д. – приятелка и съседка на ищцата. От показанията ѝ се

установява, че същата знае какво се е случило на 23.01.2025г. и как това се е отразило на ищцата. Известно време, може би месеци, И. Ш. не е желала да влиза в никакъв магазин, най-малко пък в този, който е най-близо, а именно: магазин „Фантастико“. Веднъж свидетелката я е помолила да отидат, като ѝ е казала, че трябва да го преодолее. Отиват до магазина, но там ищцата се е държала като уплашен заек по думите на свидетелката. Същата твърди, че случката наистина се е отразила много зле на ищцата И. Ш.. Много дълго време тя не влизаше в магазин. Другото, което свидетелката знае е, че от тогава ищцата не шофира, че приема хапчета за високо кръвно и за „диабет“.

При така установените факти, Административен съд София - град обосновава следните правни изводи:

Разгледана по същество исквата молба е частично основателна по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия.

За да бъде ангажирана отговорността на държавата на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва ищецът да установи по безсъмнен и категоричен начин наличието на следните кумулативно изискуеми предпоставки, а именно: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред относно актовете, а в случаи на претендирани вреди от незаконосъобразни действия/бездействия, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение; 2. настъпили вреди и 3. наличие на пряка причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт или твърдените незаконосъобразни действия и/или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Посочените предпоставки следва да се констатира кумулативно като липсата, на която и да е от тях е пречка да се реализира отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

По отношение на предявения иск, които се обосновава на незаконосъобразна Заповед за задържане на лице № 2263365/23.01.2025 г., настоящият съдебен състав приема, че съобразно установената фактическа обстановка и събраните доказателствени материали по делото, са налице посочените кумулативно изискуеми предпоставки за възникване на отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, а именно наличието на Заповед за задържане на лице № 2263365/23.01.2025 г., която заповед, е отменена по силата на влязло в сила съдебно решение. Налице е надлежен ответник, съобразно чл. 205 от АПК, тъй като Столична дирекция на вътрешните работи е юридическо лице по силата на чл. 37, ал. 2 от ЗМВР.

С оглед изложеното, настоящата съдебна инстанция приема, че е налице предпоставка за ангажиране на отговорността на СДВР - незаконосъобразен акт на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност, отменен по съответния ред.

По отношение настъпилата вреда и причинната връзка между нея и незаконосъобразния административен акт съдът намира следното: Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското

управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. От показанията на разпитаните по делото в с.з. от 28.05.2026 г. свидетели – Г. В. Ш. и М. И. Д., които съдът изцяло кредитира, се установява, че ищцата не е приела добре задържането от органите на реда, чувствала се е засрамена. Последното кореспондира с наведените в исковата молба твърдения за чувство на безсилие, обида и несправедливост, причинени вследствие на задържането.

По отношение настъпилата вреда и причинната връзка между нея и незаконосъобразните актове съдът намира следното:

Спорът по делото се свързва именно с наличието на тези два от кумулативно изискуемите се елементи от правопораждащия отговорността на държавата фактически състав по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ - настъпването на твърдените от ищеца неимуществени вреди и доколко същите са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразна административна дейност – от незаконосъобразната Заповед за задържане.

Предявеният иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди се основава на твърдения за претърпени от ищеца в причинна връзка с издадената заповед за задържане негативни психични и емоционални изживявания, в т. ч. неудобство, срам, стрес и притеснения.

От показанията на разпитаните по делото свидетели, се установява, че ищцата е била силно притеснена и стресирана, като това се отразило на здравословното ѝ състояние. Последното кореспондира с наведените в исковата молба твърдения за чувство на безсилие, обида и несправедливост, причинени вследствие на незаконосъобразно издадената заповед.

Съдът намира, че е налице причинена вреда, която подлежи на обезщетяване и причинна връзка между отмененият като незаконосъобразен акт и претендираните вреди. Съгласно практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.01.2006 г. по гр.д. № 23/2005г., Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003г. е възприето, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Следователно налице е причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са вследствие от увреждането. Непосредствени са вредите, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В настоящия казус, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от заповедта за задържане. С оглед на гореизложеното съдът намира, че ако не беше издадена заповедта за задържане, то ищцата не би претърпяла описаните негативните преживявания. Вредите се изразяват в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържаната.

Предвид обстоятелството, че в ЗОДОВ липсва разпоредба за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, то следва да намери приложение чл. 52 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, според който обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Обезщетението предвидено в нормата на чл. 52 ЗЗД, възмездява главно страданията или загубата на морална опора, понесени от ощетения вследствие на увреждането. Задължителни указания в тази посока се съдържат в т. II на ППВС №4/1968 г.

Съдът намира за основателно направеното от ответната страна възражение за прекомерност на претендираното обезщетение. Настоящият състав намира, че обезщетението, което следва да се присъди на ищеца за претърпени неимуществени вреди вследствие отмяната на незаконосъобразния административен акт - заповед за задържане, възлиза в размер на 400 евро. Така определената сума съдът приема за справедлива предвид претърпените от И. Ш. неимуществени вреди, изразяващи се в срам, безсилие и обида.

Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят обаче определяне на сума по-малка от претендираната. Безспорно е налице отменена заповед за задържане, но е безспорно също така, че самото задържане е продължило около един час, след което ищцата е била освободена.

В същото време, в показанията си свидетелят Ш. изрично сочи, че полицаите са се държали културно и същите му заявили, че след като са получили сигнал на телефон 112 трябва да я закарат в районното защото такъв е редът. В този смисъл вредата в най-голяма степен е причинена не от действията на служители на ответника, а от действията на трето лице – служителите на Магазин „Фантастико“ и охранителната фирма, които са подали на телефон 112 сигнал за извършена кражба в магазин. В показанията си също така свидетелят Ш. сочи, че при разговор с други охранители на Магазин „Фантастико“ същите му споделили, че при залавяне на крадец, получавали бонуси, което ги мотивирало да подават сигнали за такива случаи.

При положение че е имало подаден сигнал за извършена кражба от магазин, полицейските служители не са имали друг избор освен задържането на лицето, по отношение на което е подаден сигнал и закарването му в районното управление за изясняване на случая.

В този смисъл е и разпоредбата чл. 9, ал. 1, т. 2 от Инструкция № 81213-1161 от 5.09.2017 г. за организацията и реда за осъществяване на конвойната дейност в Министерството на вътрешните работи, съгласно която полицейските органи конвоират на територията на страната и извън нея лицата задържани по чл. 72, ал. 1, т. 1 – 4, 6 и 7 ЗМВР.

В същото време, Ш. е била задържана точно за един час, след което е освободена, поради което интензитета на страданията не е бил толкова силен.

Съдът намира, че именно служителите на охранителната фирма и тези на магазин „Фантастико“ са станали причина за създалата се ситуация, доколкото са отказали среща с управителя и евентуално заплащане на нетаксуваната стока, като евентуални вреди ищцата би могла да търси по общия гражданско-правен ред. В тази връзка свидетелят Ш. сочи, че е получено писмено извинение от управителя на магазина, но същото не можело да компенсира ищцата.

При определяне размера на обезщетението съдът съобрази и факта, че твърденията за нарушено здравословно състояние на ищцата, изразяващо се в отключване на диабет и вдигане на кръвно са изцяло недоказани, тъй като липсват всякакви доказателства в тази връзка. Доколкото се касае за сериозни заболявания, същите не могат да се докажат без съответната медицинска документация. По делото не се представиха нито прегледи от лекари, нито евентуално изписано лечение в тази връзка, както и данни че тези заболявания са възникнали именно след въпросната случка.

От друга страна следва да се съобрази също така и представеното (стр.22) Постановление за отказ за образуване на досъдебно производство от 17. 02. 2025 г. на СРП, като производството е прекратено поради малозначителност на деянието, както и че самата Ш. не можело да се приеме като личност с висока степен на обществена опасност доколкото заявила, че е забравила за заплати съответния продукт, а не поради липса на извършено престъпление.

Освен това, според показанията на свидетелите, Ш. и в момента се притеснява от посещения на магазини, поради което очевидно самите негативни изживявания са свързани най-вече от действията на охранителите, а не толкова от тези на полицейските служители.

Видно е, че самата искова молба е предявена почти 10 месеца след влизане в сила на съдебното решение за отмяна на заповедта за задържане, поради което и интензитетът на увреждането не е вече толкова значителен.

В същото време съдът отчита безспорно наличието на отменен административен акт, както и фактическите действия по задържането станало на публично място, поради което обезщетение в размер на 400 евро напълно компенсира причинените вреди.

Основателна е претенцията на ищеца за заплащане на мораторна лихва от 22.05.2025 г. до

предявяване на исковата молба - 11.03.2026 г. Мораторна лихва се дължи обезщетение от датата на отмяна на административния акт (т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК), което е станало с влизане в сила на решението на 22.05.2025 г. При пресмятане от страна на съда с онлайн калкулатор, за което не се изиска специални знания, се установява, че размера на законната лихва за забава върху така определеното от съда обезщетение от 400 евро за периода от 22.05.2025 г. до 10.03.2026 г. (денят предхождащ предявяването на иска) е в размер на 39.24 евро.

Съобразно обстоятелството, че исковете за заплащане на обезщетение са частично основателни, то и претенцията по дължимото относно законната лихва върху главницата от датата на предявяване на исковата молба – 11.03.2026 г. до окончателното изплащане на сумите, е доказана и подлежи на уважаване съобразно с главния иск.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, настоящият състав следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, съразмерно с уважената част от иска. От представения договор за правна помощ се установява, че ищцата е заплатила в брой 500 евро, поради което съобразно уважената част от иска се дължат разноски в размер на 55,56 евро, като освен това са внесени две държавни такси всяка в размер на 5,11 евро или общия размер на разноските е 65,78 евро.

На ответника – СДВР, на основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ се дължи юрисконсултско възнаграждение в размер на 130 лв., като съобразно уважената/отхвърлена част от иска се дължи такова в размер на 59 евро.

Така мотивиран, Административен съд София - град, I отделение, 5 състав:

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи – С., [улица], да заплати на И. С. Ш., ЕГН: [ЕГН] сумата в размер 400 /четиристотин/ евро, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, за периода от 23. 01. 2025 г. до 10. 03. 2026 г., причинени ѝ от отменена като незаконосъобразна Заповед за задържане на лице с рег. № 2263365/23.01.2025 г., издадена от командир на отделение при 02 РУ – СДВР, ведно със законната лихва върху тази сума от предявяването на исковата молба – 11.03.2026 г. до окончателното ѝ заплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска в останалата част, за разликата над 400 евро до сумата от 3600 евро, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи- [населено място], [улица], да заплати на И. С. Ш., ЕГН: [ЕГН] сумата от 39.24 евро /тридесет и девет евро и двадесет и четири евроцента/, представляваща законна лихва за забава върху така определеното обезщетение в размер на 400 евро за периода от 22.05.2025 г. до 10.03.2026 г.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи – С., [улица], да заплати на И. С. Ш., ЕГН: [ЕГН], направените по делото разноски в размер на 65,78 евро /шестдесет и пет евро и седемдесет и осем евроцента/.

ОСЪЖДА И. С. Ш., ЕГН: [ЕГН] да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 59 (петдесет и девет) евро.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: